

ÅRSPLAN 2023

STORØYA BARNEHAGE

Innhold

Innledning	3
Bærumsbarnehagen.....	4
Storøya barnehage.....	4
Bærumsbarnehagens satsningsområder	6
Barnehagens formål og innhold	8
Omsorg.....	9
Danning.....	9
Læring	11
Vennskap og fellesskap.....	12
Barnehagens fagområder	13
Kommunikasjon, språk og tekst.....	14
Kropp, bevegelse, mat og helse	15
Måltider og mat i barnehagen	15
Fornebu samdyrkelag.....	16
Kunst, kultur og kreativitet	16
Natur, miljø og teknologi.....	17
Antall, rom og form	18
Etikk, religion og filosofi.....	19
Nærmiljø og samfunn	19
Barnehagens verdigrunnlag	20
Demokrati og barns medvirkning	20
Lyttende pedagogikk.....	20
Mangfold og gjensidig respekt.....	21
Likestilling og likeverd	23
Barnehagen som kulturarena.....	24
Det psykososiale miljøet	24
Robuste barn	25
Mobbing.....	25
Barns seksualitet og forebygging av vold og seksuelle overgrep mot barn.....	26
Samarbeid mellom hjem og barnehage.....	27
Tverrfaglig samarbeid.....	28
Tilvenning og overganger i barnehagen	29
Trygghetssirkelen.....	29

Tilvenning	29
Overgang til mellombase	30
Overgang fra barnehage til skole	30
Barnehagens arbeidsmåter	30
Planlegging, vurdering og dokumentasjon	31
Aktivitetsskalender	33

Innledning

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet der samfunnsmandatet er å ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling, i samarbeid og forståelse med hjemmet. Barnehagen skal tilby barn under opplæringspliktig alder et omsorgs- og læringsmiljø som er til barnas beste.

Årsplanen inneholder informasjon om hvordan barnehagen arbeider med omsorg, dannelse, lek og læring i tråd med barnehagelovens bestemmelser om innhold og om hvordan dette følges opp, dokumenteres og vurderes.

Rammeplan for barnehager er en forskrift til barnehageloven som legger føringer for hva barnehagen skal inneholde, også kalt «barnehagens grunnlov»

Med utgangspunkt i Rammeplanen lager vi årsplanen som er vår faglige plattform og vårt arbeidsredskap. Årsplanen skal beskrive sammenhengen mellom konkrete aktiviteter og Rammeplanens overordnede mål, samt hvordan vi bruker Rammeplanen i vår daglige praksis. Årsplanen er dermed et viktig arbeidsredskap for hele personalet, og brukes bl.a. under planlegging, dokumentering og evaluering gjennom året.

Barnehagens årsplan godkjennes av barnehagens Samarbeidsutvalg.

Bærumsbarnehagen

I Bærum er det i tillegg til Rammeplanen utarbeidet en barnehagemelding for Bærumsbarnehagen;

[Barnehagemelding 2015-2025.](#)

Arbeidet med barnehagemeldingen skal bidra til at det blir et likeverdig og enhetlig barnehagetilbud i alle Bærums barnehager, for alle barn og foreldre. Tidlig innsats, mestring, samarbeid og samhandling skal vektlegges i Bærumsbarnehagen. Barnehagen skal ses som første trinn i utdanningsløpet, og **lek, språk** og **god helse** er særlige faglige satsingsområder.

Som oppfølging av barnehagemeldingen utarbeides det kvalitetsplaner. Kvalitetsplanen skal bidra til likeverdige barnehagetilbud i Bærum og sikre tidlig innsats og bedre læring for barna i Bærumsbarnehagen. Kvalitetsplanen [Lek og læring – rammeverk for Bærumsbarnehagen](#), som gjelder fra 2019 skisserer satsningsområdene:

- Kommunikasjon og språk
- Livsmestring
- Digital barnehage

[Overgangen mellom barnehage og skole](#) er også et eget satsningsområde i Bærumsbarnehagene.

Storøya barnehage

Storøya barnehage er en kommunal barnehage på Fornebu i Bærum kommune. Barnehagen er en del av Storøya grendesenter, som også rommer barneskole, helsestasjon og familiesenter, og som fungerer som ressurscenter for innbyggerne på Fornebu.

Storøya barnehage ble i sin tid bygget som basebarnehage, men fungerer i dag som avdelingsbarnehage. Hos oss har vi pr i dag aldersinndelte baser (avdelinger) med utstrakt samarbeid seg imellom, noe både barn og voksne trives godt med.

I dag har Storøya barnehage 142 plasser fordelt på åtte baser; Fink, Meis, Spurv og Gås (1-2 år), Ugle, Fasan og Svane (3-4 år) og Ørn (5-6 år). Basene har fuglenavn fordi vi holder til i et fuglereservat, og det dermed er et rikt fugleliv i området. Barnehagen er videre delt inn i tre soner med navn etter fargene på inngangspartiene, Grønn, Rød, og Gul. I tillegg kommer Ørnebasen, som ikke har noen egen farge, og som består av de eldste barna, altså skolestarterne. Storøya barnehage følger bemanningsnormen som er fastsatt av myndighetene, 3 barn pr voksen på barn under 3 år og 6 barn pr voksen på barn over 3 år. Barnehagen har egen kokk som holder til midt i barnehagen, og som lager sunn, god og spennende mat til oss hver dag.

Det som henger igjen fra tiden som basebarnehage er stort sett begrepet «base» istedenfor «avdeling», og barnehagens utforming. Vi har relativt små baserom, men til gjengjeld har vi store fellesarealer og mange spennende temarom som f.eks. konstruksjonsrom, atelier, puterom og vannlekerom. Vi har også tre forskjellige lekesoner ute som er tilpasset de ulike alderstrinnene. Like utenfor gjerdet har vi dessuten fantastiske turmuligheter som vi bruker flittig, bl.a Nansenparken og Storøyodden.

Måltidet i barnehagen er et sosialt møtepunkt hvor vi alle spiser den samme maten, og hvor vi øver på å smøre maten vår selv og håndtere skje, kniv og gaffel. Smoothie på fredager er ekstra kos.

Utegruppa er et tilbud for skolestarterne, altså de eldste barna i barnehagen. I år er det faste turdager to dager i uken der utegruppe plassen blir brukt. De resterende dagene blir plassen ofte brukt av andre baser.

Utegruppa har fast tilhold nede ved Norske Skogs kontorbygninger. Her har vi en gamme på ca. 14m², med vedovn, sitteplasser og tregulv. Dette gjør det mulig for oss å være ute i all slags vær og til alle årstider. Gammen er utegruppas base, og et godt utgangspunkt for å bruke nærmiljøet som Storøyodden, Oksenøykilen, naturreservatet m.m. Her kommer vi tett på naturen, og barna får en unik mulighet å se naturen i forandring gjennom hele året. Vi er opptatte av å ta vare på naturen, av sporløs ferdsel og av å følge de normer og regler som er viktige å vite om når vi

ferdes i skogen og ved sjøen. Når kan man tenne bål? Kan vi hugge ned disse trærne? Hvilke bær kan vi spise? Hvor høyt kan man klatre?

Utegruppa gir rom for kreativ lek gjennom hele året. Her har barna laget hinderbane for maur.

Det fine med lek og aktivitet i naturen er at her finnes utfordringer for alle - uansett mestringsnivå. Gjennom å tilbringe tid ute i skogen og ved sjøen til alle årstider får barna kunnskap om hva vi må passe på når vi er på tur, fra påkledning til utrustning og pakking av sekk, og videre til hvordan vi forholder oss til naturen. Utegruppa gir også unike muligheter når det gjelder sansing, opplevelser og motorikk.

Gammen er åpen for bruk utenfor barnehagetiden, og vi oppfordrer foreldre og barn til å bruke området og gjøre seg kjent med naturen her på Fornebu.

Bærumsbarnehagens satsningsområder

Grønt flagg

«Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal få naturopplevelser og bli kjent med naturens mangfold, og barnehagen skal bidra til at opplever tilhørighet til naturen.» Rammepplanen s.10

Siden 2018 har Storøya barnehage vært Grønt Flaggsertifisert; en internasjonal miljøsertifisering for skoler og barnehager. Denne sertifiseringen handler om å sikre bærekraftig utvikling gjennom opplæring om klima og miljø. Hvert år har vi et nytt tema som vi jobber med under Grønt flagg. Årets tema er «Vann». Hvert år sender vi inn en rapport om arbeid og prosjekter vi har holdt på med gjennom året, med bilder som viser hva vi har gjort. Vi har også jevnlig miljøgjennomganger sammen med barna, hvor de svarer på spørsmål om hvordan vi jobber med miljøvern i barnehagen. Passer vi på å skru av kranen når den ikke er i bruk? Tegner vi på begge sider av arket? Passer vi på å rydde etter oss når vi er på tur, og kaste søppel i riktig søppelkasse?

Kommunen vil at alle barnehagebarn skal ha følgende grunnleggende miljøkompetanser når de begynner på skolen:

1. Vi passer på naturen rundt oss

2. Vi rydder både etter oss selv og andre, og vet hva som hører hjemme i naturen og ikke
3. Vi tar vare på dyr og planter
4. Vi kildesorterer mat, plast, papir, glass og metall
5. Vi skrur av vannkranen når vi ikke bruker vannet
6. Vi er bevisste på riktig bruk av alle typer papir
7. Vi bruker gjenbruksmaterialer når vi lager ting i barnehagen

Barna er ivrige miljødetektiver, og lærer tidlig hva som hører hjemme i naturen og ikke.

Trafikksikker barnehage

Bærum kommune er trafikksikker kommune og Storøya barnehage er sertifisert som trafikksikker barnehage i samarbeid med Trygg trafikk. Barnehagen er med i et større samarbeid med mål om å forebygge og redusere trafikkulykker i vårt nrområde. Vi er mye ute på tur, og alle ansatte får en innføring i hvordan vi ivaretar barnas sikkerhet når vi er ute og går, og hvordan vi forholder oss til trafikken der vi ferdes. Vi øver på å gå i samlet flokk, krysse veien på forsvarlig måte, og holde oss på venstre side av gangveiene i Nansenparken i tilfelle vi møter syklister. Småbarna bruker vogner med plass til 4-6 barn på tur, og disse er utstyrt med seler. Vi har også med oss førstehjelpsutstyr og mobiltelefon når vi er på tur. Vi snakker også med barna om trafikkregler for fotgjengere, og om bruk av bilbelte, sykkelhjelme og refleks. Vårt mandat som trafikksikker barnehage betyr også at vi oppfordrer dere foreldre om å sikre barna i bil, og ellers ferdes på en trygg måte til og fra barnehagen. Vi minner også om at det **ikke er lov til å parkere på snuplassen utenfor barnehagen**; denne er utelukkende for å slippe av skolebarn, og ikke for å forlate bilen for å følge barn inn i barnehagen. Hvis dere selv må forlate bilen må dere benytte parkeringsplassen eller parkeringsgarasjen.

Tett på

Tett på er et prosjekt som har som formål å undersøke, og øke kvaliteten på voksnes relasjoner og samspill med barna i barnehagen, gjennom systematisk bruk av CLASS (Classroom Assessment Scoring System).

Dette innebærer at vi voksne hver måned har ekstra fokus på et av temaene (domenene) fra Class, som vi jobber med i vår praksis. Basemøter brukes jevnlig til veiledning og refleksjon rundt månedens tema, hvor vi bruker praksisfortellinger (konkrete situasjoner fra basen) som utgangspunkt. Et par ganger i året blir vi voksne observert i samspill med barna, og scoret etter

spesifikke kriterier i CLASS. Etterpå får vi tilbakemelding på hva observatøren har sett, og veiledning på hva vi kan jobbe videre med. Dette gir et nytt perspektiv på egen praksis, og veiledning skreddersydd til hver enkelt base. All observasjon, scoring og veiledning gjennomføres av lisensierte pedagogiske ledere fra barnehager i kommunen.

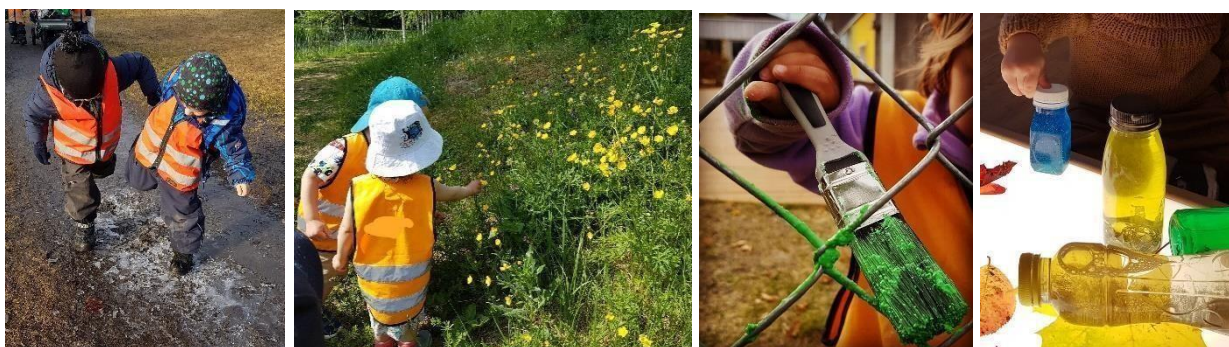
Samarbeid med kommunale instanser står også sentralt i Tett på, som blant annet Kompetansesenter for barnehager, PPT og spesialpedagogene. Tett på er også et samarbeid med folkehelseprosjektet «Robuste barn og unge». Dette er et 4-årig prosjekt der vi nå går inn i siste år, som er finansiert gjennom Viken fylkeskommune og «Program for folkehelse».

Interesserte og nærværende voksne skaper gode og trygge relasjoner i barnehagen.

Barnehagens formål og innhold

«Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling. Barnehagen skal være en kulturarena hvor barna er medskaper av egen kultur i en atmosfære av humor og glede. Barnehagens fysiske miljø skal være utfordrende og gi barna allsidige bevegelseserfaringer. Personalet skal utforme det fysiske miljøet slik at alle barn får muligheter til å delta aktivt i lek og andre aktiviteter, og slik at leker og materiell er tilgjengelig for barna.» Rammepplanen s.19

Allsidige erfaringer i barnehagen gir grobunn for allsidig kunnskap, fellesskap og glede.

Omsorg

«Omsorg er en forutsetning for barns trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for» (Rammeplanen side 19)

Barnehagen skal være et trygt og godt sted å være, og dette avhenger i stor grad av oss voksne i barnehagen. De fleste barnehagebarn tilbringer minst 7-8 timer av sin våkne tid i løpet av et døgn i barnehagen, så vi som jobber her blir dermed viktige omsorgsgivere i deres liv. Omsorg handler om mange ting, bl.a. om å ønske det beste for hvert enkelt barn, og om å møte dem deretter. Det handler om å være nær barna i lek og læring, lytte med hele seg, og ta imot store følelser fra små individer når de trenger hjelp til å sortere følelsene sine. Det handler om å ha et åpent fang og et åpent sinn, og om å ta barna imot uansett situasjon. Og det handler om å være en forutsigbar voksen som setter grenser. Forskning viser at den beste oppdragermodellen er *den autoritative voksne*; en voksen som både er varm, nær og genuint interessert i barna, og som samtidig er tydelig hva gjelder grensesetting og forventninger.

Våre tiltak:

- Vi er tilstedeværende og lydhøre voksne
- Vi anerkjenner barnas følelser
- Vi voksne er bevisste rollemodeller
- Vi møter hvert barn med genuin interesse og respekt

Danning

«Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur.» Rammeplanen s.21

I barnehageloven er begrepet «oppdragelse» erstattet av «danning».

Der *oppdragelse* har til hensikt å overføre kunnskaper, verdier og holdninger til barna som om de var blanke ark, har *danning* som mål å sette barna i stand til å tenke selv, søke kunnskap, reflektere over, og vurdere vedtatte sannheter, stille spørsmål og yte motstand på egne og andres vegne. Danning handler om å utvikle kunnskap, verdier og holdninger sammen gjennom dialog hvor alle anerkjennes som selvstendige mennesker med følelser og tanker i en felles prosess. De voksnes rolle blir i denne sammenhengen å være gode samtalepartnere, samhandlingspartnere og veiledere. Det handler om å vise barna at man er interessert i å høre hva de har å si, og så stille gode spørsmål som fremmer selvstendig tenkning. Barna skal ikke manipuleres til å gjøre

og tenke som den som oppdrar, de skal oppmuntres til å bli selvstendige i tanke og handling. Noe av det viktigste i dannelsesprosessen er å gi barna god selvfølelse:

-Jeg kjenner meg selv. Jeg får bekreftet mine tanker og følelser.

-Jeg er viktig. Andre tar meg på alvor.

-Jeg er et godt menneske. Andre viser meg tillit.

-Jeg er viktig for fellesskapet. Jeg får mulighet til å bidra.

-Jeg er kompetent. Jeg får oppgaver jeg kan mestre.

Det handler om å skape flest mulig situasjoner hvor barna trekker disse konklusjonene om seg selv, da disse utgjør selve grunnlaget for utvikling av god selvfølelse.

Våre tiltak:

- Vi samtaler og reflekterer sammen med barna
- Vi anerkjenner barnas tanker og følelser
- Vi støtter barnas utvikling av selvfølelse gjennom å skape situasjoner hvor de opplever å tenke godt om seg selv
- Vi gir barna oppgaver hvor de opplever mestring

Lek

«Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barns utvikling og læring.» (Rammeplanen side 20)

Leken er barnas egen arena, hvor alt kan skje. I leken er det rom for fantasi og utforskning, bearbeiding av erfaringer, testing og utvidelse av grenser, prøving og feiling og bygging av vennskap. Barna uttrykker seg gjennom lek. Her kan de gi form til tanker og følelser i en verden som bare er deres. I leken øves bl.a. samhandling og samspill, forståelse av andres intensjoner og kunnskap om hverandre. Barna må forholde seg til egne og andres grenser, og de øver på å lede og selv bli ledet av andre. Vi voksne inviteres ofte inn i leken, men det er barna selv som er hverandres beste lekepartnere.

Trygghet, trivsel og vennskap må være på plass for at barn skal oppleve glede og mestring ved å leke sammen med andre, og vi voksne har ansvaret for å sørge for at alle har noen å leke med.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Vi er engasjerte og lekende voksne som tilrettelegger, deltar og støtter barna i leken
- Vi anerkjenner lekens egenverdi
- Vi hjelper barn med å komme inn i lek
- Vi regulerer fra sidelinjen ved behov
- Vi passer på å dele inn i mindre grupper for å gi gode vilkår for lek
- Vi verner om leken enten den foregår mellom to eller flere barn
- Vi jobber kontinuerlig med å videreutvikle temarom og baser slik at de inviterer og inspirerer til ulike former for lek

Læring

«I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring.» Rammeplanen s.22

I Storøya barnehage mener vi at trygghet og god selvfølelse utgjør selve grunnmuren for all videre læring og utvikling. I barnehagen er vi opptatt av å gjøre erfaringer sammen, enten det dreier seg om samhandling og lek, hvordan vi skal være mot hverandre, ren faktakunnskap eller prosjektbasert læring. Vårt mål er å skape et læringsmiljø hvor alle bidrar på hver sin måte, og hvor vi utforsker og lærer sammen. Barn skal ikke være passive mottakere av kunnskap, de skal selv være med på å påvirke og danne sin kunnskap. Vi voksne i barnehagen er til stede og tilgjengelige for barnas undring og initiativ, og bruker barnas interesser som utgangspunkt for tverrfaglig prosjektarbeid. Når vi møter barnas nysgjerrighet med respekt og interesse legger vi til rette for læringen som skjer *her og nå*, samtidig som vi kan gi dem utfordringer som er tilpasset deres alder og modenhet.

Våre tiltak:

- Vi undrer oss sammen med barna
- Vi stiller spørsmål for å fremme refleksjon rundt det barna lurer på framfor å komme med svarene
- Vi bygger opp under barnas interesser og undring
- Vi arbeider med tverrfaglige prosjekter med utgangspunkt i barns funderinger og interesser

Eksempel på tverrfaglig prosjektarbeid i barnehagen; Småbarnas prosjekt om løvetann. Vi lærer å kjenne igjen blomst og blader, og lærer hva den heter. Vi studerer den nøye i naturen, og oppdager at den lukker seg om det ikke er sol. Vi ser at den forandrer form og farge gjennom livsløpet sitt. Vi titter på frøene, og hjelper til med frøspredning ved å blåse på den. Vi finner ut hva som skjer med stilken om vi putter den i kaldt vann – mange ganger. Vi maler løvetannbilde i flere omganger; først maler vi bakgrunnen i ulike grønnfarger og bruker både fingre, svamp og pensel. Så lager vi blomsten ved hjelp av oppklippede dorullkjerner. Småbarnas løvetannprosjekt strekker seg fra de første blomstene begynner å tite fram på våren og fram til sommerferien, og dekker bl.a fagområder som Natur, miljø og teknologi, Språk, kommunikasjon og tekst, Kunst, kreativitet og kultur og Antall, rom og form.

Vennskap og fellesskap

«Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov.» Rammepplanen s.23

I Storøya barnehage vil vi at alle barn skal oppleve seg som verdifulle mennesker med sin egenart og sin selvfølgelege plass i fellesskapet. Vi vil at barna skal oppleve å ha venner, og at de skal føle at vi voksne synes at deres relasjoner er viktige å støtte opp om og ta vare på.

I barnehagen bruker vi ikke begrepet *bestevenner*. Begrepet *bestevenner* betegner en relasjon som omfatter svært få individer, som regel bare to eller tre barn, noe som ekskluderer de aller fleste av barna i barnegruppa.

For noen kan det oppleves trygt og godt å ha bestevennen sin i barnehagen, slik at man slipper å bygge nye relasjoner. Det kan dreie seg om sjenerthet eller forsiktighet, eller det kan handle om å være redd for å bli avvist. For disse barna vil det kunne oppleves som trygt og godt å ha bestevennen sin i barnehagen. Men hva skjer den dagen bestevennen plutselig ikke kommer i barnehagen? Eller kanskje flytter? Gjennom å oppmuntre barna til å leke med flere kan vi hjelpe dem med å bygge flere trygge relasjoner slik at de står sterkere den dagen noe forandrer seg i bestevennrelasjonen, eller ytre omstendigheter gjør at vennskapet blir vanskelig å opprettholde.

Og hvordan er det for den som blir utpekt som noens bestevenn, men som egentlig har lyst til å leke med flere? For enkelte barn kan dette oppleves som å være fanget i en relasjon hvor forventningen både fra den andre og fra omgivelsene er at det er disse to som skal leke sammen, fordi de er *bestevenner*. Vi ønsker at alle barna i barnehagen skal ha flere enn én venn, og vi vil

at det skal være lov til å bytte på hvem man leker med, derfor har vi valgt ikke å bruke begrepet *bestevenn* i barnehagen. Vi omtaler alle som *venner*, eller *gode venner*, med dette mener vi at alle i barnehagen er hverandres venner.

Våre tiltak:

- Vi oppfordrer barna til å si hyggelige ting om hverandre i samlingsstund
- Vi synger Hjerterevnsangen
- Vi tilrettelegger for og verner om lek i større og mindre grupper
- Vi hjelper og støtter barn som strever med å komme inn i lek
- Vi bruker observasjoner, samtaler og tilstedeværende voksne for å forebygge utestenging og mobbing
- Vi setter sammen turgrupper og lekegrupper med tanke på relasjoner og vennskap blant barna
- Vi samarbeider med barnas hjem om å skape et inkluderende felleskap med plass til alle

Barnehagens fagområder

*«Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold.»
Rammeplanen s.47*

For oss i Storøya barnehage er det viktig at vi voksne er bevisste på hva vi jobber med og hvorfor. De syv fagområdene gir oss retningslinjer og veiledning på dette. Gjennom observasjon, dokumentasjon og refleksjon rundt praksisfeltet blir vi mer bevisste på hvordan vi videre kan legge til rette for mer læring, større kunnskap og flere opplevelser og erfaringer i hverdagen. Det er stor overlapping mellom fagområdene, og en og samme aktivitet kan ofte favne mange fagområder på en gang.

Kommunikasjon, språk og tekst

Barnehagen skal støtte barns bruk av språk som redskap for å tenke og gi uttrykk for egne meninger og følelser. Alle barn skal få en god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen. Barnehagen skal fange opp og støtte barn som trenger ekstra støtte i sin språkutvikling. (Rammeplanen side 47)

I barnehagen har vi fokus på å skape et godt språkmiljø for barn i alle aldre. Barn lærer gjennom å bruke språket aktivt i alle situasjoner, sammen med voksne som går foran som gode språkmodeller. Vi benevner og ordsetter alt vi

holder på med, og utvider barnas ordforråd gjennom bruk av synonymer, begreper og uttrykk. Bruk av sang, rim og regler står sentralt i språkstimuleringen. Musikk er språk og språk er musikk, og sangen er dermed en god inngang til språkinnlæring uansett alderstrinn. Slik øver vi bl.a. på tekst, rytme, uttale og rimord. I tillegg kommer den kulturelle overføringen som ligger i å lære sangene som hører barndommen til. Vi bruker og Norsk med tegnstøtte som et supplement for å utvikle talespråket for barn i barnehagen. Dette brukes for å tydeliggjøre talespråket for dermed å styrke samspill og språkutvikling.

Det å få utvikle et godt språk i tidlig alder er viktig for å kunne gi uttrykk for sine tanker og følelser, noe som igjen henger sammen med barnas selvfølelse og senere evne til livsmestring. Vi vet også av forskning at et godt muntlig språk ved treårsalder gir bedre forutsetninger for å lære å lese og skrive når barna begynner på skolen, noe som viser viktigheten av et godt språkmiljø i barnehagen.

For barn med annet morsmål enn norsk vil språkmiljøet i barnehagen være spesielt viktig for å få et adekvat arbeidsspråk til senere bruk. Etter hvert som barna blir eldre, og kommer et stykke oppover i skoletrinnene øker kravene om leseforståelse da stadig mer læring foregår gjennom å kunne lese en tekst og forstå innholdet. En solid språklig ballast fra tidlige barneår vil kunne utgjøre en stor forskjell i skolegang og videre utdanning for disse barna.

Våre tiltak:

- Vi legger til rette for lek med språk og tekst for å stimulere språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling for alle barn.
- Vi bruker bilder og konkrete som hjelpemiddel.
- Vi leser sammen med barna, og bruker variert litteratur som verktøy for å inspirere, skape nysgjerrighet og leseglede.
- Vi er lydhøre voksne som gir rom for den gode samtalen.
- Voksne i barnehagen vår er gode språklige rollemodeller som støtter barna verbalt/nonverbalt
- Vi stiller åpne spørsmål.
- Vi bruker kartleggingsverktøy ved behov i samarbeid med barnas foreldre/foresatte.
- Vi benytter oss av eksterne tjenester ved behov.

Kropp, bevegelse, mat og helse

«Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt velvære og fysisk og psykisk helse. Barna skal inkluderes i aktiviteter der de kan få være i bevegelse, lek og sosial samhandling og oppleve motivasjon og mestring ut fra egne forutsetninger.» Rammeplanen s.49

Barn i barnehagealder er stort sett bestandig i bevegelse. Selv når de holder på med tilsynelatende rolige aktiviteter som perler eller tegning er de stadig i bevegelse på stolen, de henter ting som har falt ned på gulvet, eller de beveger seg med hopp og sprett til og fra bordet. Det er helt naturlig for barn å løpe framfor å gå i denne alderen, og det er helt unaturlig for dem å sitte stille over lengre tid.

Barn mellom to og fem år har en helt uovertruffen kondisjon fra naturens side, da hjertet allerede har fått nesten voksen størrelse samtidig som at kroppen fortsatt er liten og lett. Barn i barnehagealder trenger derfor å få utfolde seg fysisk. De skal også utvikle motorikk, koordinasjon og kroppsbeherskelse, noe som krever øvelse. I Storøya barnehage er vi opptatte av å tilrettelegge for fysisk aktivitet og bevegelseslek både ute og inne. Vi har egne områder for tumlelek og øving av grovmotorikk på alle soner, og vi tilbringer mye tid ute året rundt.

Små og store har litt forskjellig dagsrytme, noe som gjør at vi alle får bruke den store lekeplassen uten at det blir for mange på en gang. Området rundt barnehagen byr på varierte turmuligheter for alle mestringsnivåer; vi har både park, skog og strand i umiddelbar nærhet, noe vi vet å benytte oss av. Alle basene har turdag minst en dag i uka, og skolestarterne får også ekstra fysisk aktivitet i utegruppa. Når skolen har ferie, passer vi også på å bruke gymsalen.

Måltider og mat i barnehagen

Rammeplanens fagområde Kropp, bevegelse, mat og helse omfatter også ernæring og kosthold. I dagens samfunn er det stort fokus på mat og riktig kosthold, og i barnehagen ser vi dette i sammenheng med bevegelse og god fysisk og psykisk helse.

I barnehagen har vi tre måltider; frokost (må ha med selv), lunsj, og ettermiddagsmat. I tillegg har vi fruktstund på ettermiddagen. Det er tre timer mellom måltidene, med rom for individuell tilpasning for barn som trenger å spise oftere, som for eksempel de aller minste. Mellom måltidene har vi med barnas vannflasker der vi oppholder oss, slik at de bestandig har tilgang på vann.

Barnehagen har egen kokk som heter Tomaz, og som lager god og næringsrik mat til oss. Vi serverer varm lunsj hver dag som er laget fra bunnen av, og med gode og sunne råvarer, som består av to fiskemåltid, en-to vegetar måltid og et-to kjøttmåltid i uken. Det blir servert grovt brød og knekkebrød til ettermiddags måltidet, der det er et variert utvalg av pålegg som følger helsedirektoratet sine anbefalinger for mat i barnehage. På fredag blir det servert hjemmebakket brød som kokken baker. Det blir servert grønnsaker til brødmåltidene og barna får tilbud om melk til minst et av måltidene i barnehagen, På fredager lager Tomaz også smoothie til oss, som ekstra fredags kos. Tomaz lager også egen mat til barn som har spesiell diett. Vi voksne spiser sammen med barna – såkalt pedagogisk spising - slik at vi alle spiser samme mat. På denne måten modellerer vi gode matvaner, samtidig som vi styrker fellesskapsfølelsen rundt måltidet.

Storøya barnehage er en sukkerbevisst barnehage, og feirer derfor bursdager uten kaker og is. Vi er også en nøttefri barnehage, så pålegg eller annet som inneholder nøtter skal **ikke** medbringes i barnehagen

Fornebu samdyrkelag

Storøya barnehage er andelshaver i Fornebu samdyrkelag som holder til ved Punkt Fornebu. Hver uke i vekstsesongen går grupper av barn fra mellombasene og Ørnebasen tur bort til samdyrkelaget, og høster, bær og urter rett fra åkeren. Barna får innsikt i hvordan ulike grønnsaker vokser, og de får bokstavelig talt følge maten på veien fra jord til bord. Og så er det naturligvis stor stas å spise grønnsaker man har høstet selv!

Småbarna jobber med frø og frøspiring hjemme i barnehagen. Vi sår frø i små pottes i vinduskarmen, og studerer hva som skjer på nært hold. Vi lærer hva plantene trenger for å vokse, og at vi må stelle dem godt for at de skal trives. Vi planter også frø i pallekarmen ute, og har bl.a. fått smake på selvdyrket agurk og bønner.

Kunst, kultur og kreativitet

«Fagområdet omhandler uttrykksformer som billedkunst og kunsthåndverk, musikk, dans, drama, språk, litteratur, film, arkitektur og design. Barnehagen må legge til rette for og videreutvikle barnas kreative prosesser og uttrykk.» Rammeplanen s.51

«Barn har hundre språk» sa Loris Malaguzzi allerede på 1960-tallet, og satte med dette barnas mange naturlige uttrykksformer på dagsorden en gang for alle. I Storøya barnehage legger vi til rette for at barna kan eksperimentere og utfolde seg kreativt på mange forskjellige måter. Barna får erfaring med forskjellige materialer og ulike teknikker. Tegne, male, klippe, lime, forme, og konstruere er daglige aktiviteter i barnehagen, enten det dreier seg om fri fantasi eller mer strukturerte oppgaver til bruk i utstilling eller prosjektarbeid. Sang, dans og dramatisering gir rom for eksperimentering med ulike uttrykksformer f.eks. i forbindelse med samlingsstund eller i barnas lek. Vi voksne ser barnas mange språk som viktige byggesteiner for barnas helhetlige utvikling og en berikelse av deres fantasi og indre forestillingsverden, og støtter og oppmuntrer barnas kreative utfoldelse og virksomhet i barnehagen.

Natur, miljø og teknologi

«Barnehagen skal legge til rette for at barna kan få et mangfold av naturopplevelser og få oppleve naturen som arena for lek og læring. Barnehagen skal legge til rette for at barna kan forbli nysgjerrige på naturvitenskapelige fenomener, oppleve tilhørighet til naturen og gjøre erfaringer med bruk av teknologi og redskaper.» Rammeplanen s.52

Livet i fjæra, Bukene bruse-lek i skogen, pinnelek på brua og nærkontakt med fuglelivet er bare noen av naturopplevelsene vi har i løpet av et barnehageår ...

I Storøya barnehage står naturopplevelser og friluftsliv sentralt i vår daglige virksomhet sammen med barna. Barnehagens beliggenhet med umiddelbar nærhet til naturen, gjør det lett å komme seg ut på tur uansett årstid og gir et vell av muligheter for forskning for alle aldersgrupper. Årstidene skiftninger gir oss stadig nye opplevelser i naturen, og er et naturlig utgangspunkt for all kunnskapsbasert læring vi skal gjennom i løpet av året.

Antall, rom og form

«Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagligliv, i teknologi, natur, kunst og kultur og ved selv å være kreative og skapende. Fagområdet omfatter lekende og undersøkende arbeid med sammenligning, sortering, plassering, orientering, visualisering, former, mønster, tall, telling og måling. Det handler også om å stille spørsmål, resonnere, argumentere og søke løsninger.» Rammeplanen s.53

Læring gjennom lek; matematikken har sin naturlige plass i barnas daglige virksomhet.

Hvor mange ben har en edderkopp? Hvem har størst sko? Hvor mange tallerkener trenger vi når vi skal dekke bordet? Hvem kommer først og sist av Bukkene Bruse? Matematikk i barnehagen handler ikke bare om tall og formler, det handler også om å finne mønstre og sammenhenger i daglige aktiviteter.

Når toåringen sitter på toppen av sklia og sier «Klar..ferdig...gå!» er dette en begynnende forståelse av tallrekken. Når vi finner ut hvor mange vi skal dekke på til, er det en til en korrespondanse det handler om. Når vi bygger kjempehøye duplohus og snakker om hvem som kan bo i første, andre og tredje etasje lærer vi ordenstill. Matematikk hjelper oss med å skape orden i kaos og forstå våre omgivelser. I barnehagen er vi opptatte av å hjelpe barna med å finne sammenhenger mellom det vi holder på med og matematiske begreper i hverdag og lek.

Etikk, religion og filosofi

«Barnehagen skal la barna få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike religioner og livssyn, og erfaringer med at kulturelle uttrykk har egenverdi. Barnehagen skal skape interesse for samfunnets mangfold og forståelse for andre menneskers livsverden og levesett. Gjennom å samtale om og undre seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål skal barn få anledning til selv å formulere spørsmål, lytte til andre, reflektere og finne svar.» Rammeplanen s.55

Storøya barnehage har et bredt kulturelt mangfold, med både barn og voksne fra alle deler av verden. Det faller derfor naturlig å trekke inn ulike livssyn i vår virksomhet sammen med barna, for på denne måten å lære noe om hverandres tradisjoner og bakgrunn. Vi tar utgangspunkt i barnegruppas mangfold, og snakker om hvordan man markerer f.eks. høytider i ulike religioner. Det står mer om dette under Barnehagens verdigrunnlag s. 21

Hva er det å være død? Funnet av en død kråkeunge avstedkom en lang samtale både om næringskjeden og om livets forgjengelighet. Og hvorfor gir vi hverandre gaver til jul? Det er mye vi skal lære om tradisjoner, mellommenneskelighet, religion og kultur.

Nærmiljø og samfunn

«Barnas medvirkning i barnehagens hverdagsliv legger grunnlaget for videre innsikt i og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn. Gjennom utforskning, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden. Gjennom arbeid med nærmiljø og samfunn skal barnehagen bidra til at barna utforsker ulike landskap, blir kjent med institusjoner og steder i nærmiljøet og lærer å orientere seg og ferdes trygt.» Rammeplanen s.56

Utallige turer utenfor gjerdet gir god kjennskap til eget nærmiljø enten turen er kort eller lang. Fargepinnene, fargetårnet, Sommerfugldammen og Nansenparken er bare noen av stedene vi ofte besøker.

De aller fleste av barna som går i Storøya barnehage bor i gangavstand fra barnehagen. Når vi er ute på tur er det dermed barnas eget nærområde vi utforsker, og samlet sett har vi en ganske stor aksjonsradius som omfatter både Storøyodden, Oksenøya, Naturreservatet, brannstasjonen, flytårnet, Nansenparken og Fornebu S. Vi har fokus på trygg ferdsel, og snakker med barna om trafikkregler for fotgjengere og bruk av sykkelhjelm og refleks.

Fagområdet omfatter også å jobbe mot fordommer, stereotypier, rasisme og diskriminering samt fremme likestilling og gi barna kjennskap til ulike familiekonstellasjoner. Det står mer om dette under Barnehagens verdigrunnlag s.22

Barnehagens verdigrunnlag

Demokrati og barns medvirkning

«Gjennom å delta i barnehagens fellesskap skal barna få mulighet til å utvikle forståelse for samfunnet og den verden de er en del av. Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta. Alle barn skal kunne få oppleve demokratisk deltagelse ved å bidra og medvirke til barnehagens innhold, uavhengig av kommunikasjonsevner og språklige ferdigheter.» Rammeplanen s.8

«Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltagelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen. Rammeplanen s.27

I Storøya barnehage jobber vi aktivt for at hvert barn skal oppleve å bli sett hørt forstått og tatt på alvor. Likeverd på tvers av alder og utviklingsnivå er det aller viktigste. Barna skal få påvirke dagen og blir oppfordret til fritt å uttrykke sine ønsker og synspunkter

Lyttende pedagogikk

I Storøya barnehage er vi inspirert av lyttende pedagogikk, som er en demokratisk tilnærming til barn og barnegrupper og hvor barnas rett til medbestemmelse står sentralt.

Vårt barnesyn innebærer en grunnleggende respekt for barnet som selvstendig og ressurssterkt individ, og at vi er opptatte av å utforske og undre oss sammen med barna gjennom dialog og utprøving.

Lyttende pedagogikk innebærer å lytte til barna på mange forskjellige måter, fordi barn generelt har mange måter å uttrykke seg på. Barn i forskjellige aldre har også ulike måter å uttrykke seg på. Blant de yngste og nonverbale barna er det viktig med voksne som lytter med hele seg, og

som evner å forstå barnet innenfra selv om de ikke har ord ennå. Uansett alder gir hverdagen rom for spennende samtaler om ting vi erfarer eller lurer på, enten vi er på tur, leker inne eller ute i barnehagen, har samlingsstund, spiser sammen eller skifter bleie. Barna får rik mulighet til å uttrykke seg - med eller uten ord - om følelser, opplevelser, interesser, ønsker og planer. Personalet oppmuntrer barna til å ta valg og også til selvstendig tenkning og bevissthet rundt valgene de tar.

Barnas medvirkning er viktig for oss, og forslag til aktiviteter fra barna blir ofte tatt til følge. Det kan f.eks. være at noen kommer om morgenen og har veldig lyst til å gå på tur; da hender det rett som det er at vi gjør om på planene for å komme barna i møte på deres initiativ, om det er praktisk mulig. Det er veldig mye barn i barnehagealder ikke *kan* bestemme selv, og derfor mener vi at det både er viktig og riktig å la dem bestemme når det er mulig. Barnehagen er barn og voksnes felles arbeidsplass, og vi synes det er helt naturlig å skape et jevnbyrdig samarbeid mellom barn og voksne hvor vi lar barna lede så langt det er mulig. Dette kommer bl.a. til syne ved at leker og materiell står fremme og er tilgjengelig for barna, slik at de selv kan velge hva de har lyst til å holde på med, og gjennom ulike prosjektarbeider med utgangspunkt i barnas interesser.

Når barna selv får bestemme aktivitet kommer bassenget høyt opp på listen. Her foregår mye forskning, og elementer som isbiter, konditorfarger og glowsticks er med på å ta sanseleken til nye høyder.

Våre tiltak:

- Vi har prosjektarbeid som tar utgangspunkt i barnas interesser og initiativ
- Vi lar leker og materiell være tilgjengelig for barna
- Vi gir valgmuligheter for bruk av lekearealene og valg av aktiviteter i hverdagen
- Vi lar barna påvirke hvor vi går og hva vi gjør på turdager.
- Vi er fleksible i forhold til våre planer og rutiner ut fra barnas ønsker og behov

Mangfold og gjensidig respekt

«Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på.» Rammeplanen s.9

Småbarna lager lyslykter til inntekt for fadderbarnet vårt, og samiske flagg.

I Storøya barnehage har vi et bredt mangfold av barn og voksne fra alle deler av verden. Vi er ulike sammen, med litt forskjellig bakgrunn hva gjelder språk, kultur, familiær bakgrunn og tanke, noe vi opplever som en berikelse både hva gjelder kunnskap om hverandre og verden, og av fellesskapet i barnehagen.

På FN-dagen feirer vi mangfoldet med utgangspunkt i FNs Barnekonvensjon. Hvordan er det å være barn i andre land? Hva trenger barn for å ha det bra? Er det slik at alle barn har en barnehage å være i? Gjennom samtaler med barna øver vi på å tenke utover egen hverdag og virkelighet, ha empati med andre og lære noe om hvordan det er å være barn andre steder i verden. Barnehagen har også et fadderbarn gjennom Plan Fadder; Han heter Momin, er 11 år gammel og bor i Bangladesh.

[Menneskerettighetserklæringen](#) til FN står sentralt for å sikre alle mennesker grunnleggende rettigheter.

Barnehagelovens § 2 gir klare føringer på hva barn skal møte i sin barnehagehverdag. Det er et stort ansvar vi i barnehagene er tildelt, et ansvar vi tar på største alvor.

Våre tiltak:

- Vi feirer mangfoldet både i hverdagen og på FN-dagen
- Vi markerer samefolkets dag
- Vi markerer 17.mai
- Vi markerer høytider knyttet til barnas ulike kulturer
- Vi markerer Pride
- Vi gir barna medbestemmelse i egen hverdag
- Vi jobber med livsmestring
- Vi er Plan-fadder til Momin
- Vi snakker sammen om at vi alle er litt forskjellige og at vi er *ulike sammen*
- Vi jobber med trygghet og gode relasjoner gjennom Tett på
- Vi har implementert Handlingsplan mot krenkelser, vold og seksuelle overgrep

Uglebarna har laget sine egne rettigheter i forbindelse med FN-dagen. I 2022 var første gang mange av våre barnehagebarn fikk oppleve 17.mai feiring uten restriksjoner. Men før den store dagen øvde vi oss på å gå i tog i parken med flagg og musikk.

Likestilling og likeverd

«Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet. Barnehagen skal bygge sin virksomhet på prinsippet om likestilling og ikke-diskriminering og bidra til at barna møter og skaper et likestilt samfunn. Alle skal ha like muligheter til å bli sett, hørt og oppmuntret til å delta i fellesskap i alle aktiviteter i barnehagen. Personalet må reflektere over sine egne holdninger for best mulig å kunne formidle og fremme likeverd og likestilling.» Rammeplanen s.10

I barnehagen vår er alle mennesker like mye verdt, uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. For oss er det viktig at alle opplever å være inkludert i fellesskapet, og at barnehagen er en demokratisk og inkluderende møteplass med rom for ulike tanker og ideer. Barna skal ha de samme mulighetene for læring og utvikling, uavhengig av funksjonsnivå, alder, kjønn og familiebakgrunn. Hos oss inkluderes barn med spesielle behov naturlig i barnegruppa, med det som eventuelt trengs av ekstra tilrettelegging. Gjennom å belyse både ulikheter og fellestrekk blant barn og voksne kan vi sammen legge et grunnlag for forståelse og innsikt på tvers av ulikhetene oss imellom. Gjennom å lære om hverandre av hverandre lærer vi samtidig noe om oss selv, og utvikler gjensidig respekt og en positiv nysgjerrighet på hverandres bakgrunn. Likeverd betyr for oss at alle mennesker er like verdifulle, og at alle har sin selvfølgelige plass i barnegruppa.

Barnehagen som kulturarena

I Storøya barnehage markerer vi kulturbegivenheter gjennom hele året, med bakgrunn i norske og internasjonale tradisjoner. Vårt mål er å formidle verdier fra ulike religioner og livssyn. Vi gjør vårt beste for å skape og levendegjøre denne arven og disse tradisjonene. For oss skal barnehagen være en arena hvor barna kan utvikle kulturell identitet og forståelse ved hjelp av kunnskap om ulike tradisjoner og gjennom egen aktivitet i lek og samspill med andre.

Vi formidler tradisjoner som skaper tilhørighet gjennom å ha ulike felles arrangementer på tvers av basene. Når vi markerer noe i barnehagen gjør vi gjerne dette i felleskap, f.eks med fellessamling eller aktiviteter knyttet til det vi markerer. Utover dette har også basene individuelle opplegg og kreativ aktivitet tilpasset barnas alder rundt markeringen.

I Storøya barnehage tror vi at barnas bevissthet om egen og andres kulturarv bidrar til forståelse, utvikling av empati og fellesskapsfølelse. Gjennom å lære om hverandres kultur og tradisjoner skaper vi sammen vår egen kultur i barnehagen basert på åpenhet og gjensidig respekt, og med plass til alle.

Livsmestring og helse

*«Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å jevne ut sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverdi og forebygge krenkelser og mobbing.»
Rammeplanen s.11*

Det psykososiale miljøet

I barnehagen – som på alle andre av livets arenaer – er et godt psykososialt miljø helt avgjørende for trivsel både for barn og voksne. Voksne som trives på jobb har alle forutsetninger for å være gode og trygge voksne sammen med barna, noe som igjen er selve grunnmuren for å skape trygge og gode relasjoner mellom barn og voksne, og også barna imellom. Glade og trygge barn som gleder seg til å komme i barnehagen har stort overskudd til lek og læring, kreativitet og utvikling gjennom positivt samspill med andre. Alt henger med andre ord sammen, og i Storøya barnehage fokuserer vi på det psykososiale miljøet i alle ledd. Barnehagen vår skal være et trygt og godt sted å være for både små og store, og sammen med barna jobber vi for å skape et inkluderende og trygt miljø slik at alle kan trives og være seg selv.

Som voksen i barnehagen er det viktig å være klar over at barna ser og hører oss hele tiden. Måten vi voksne forholder oss til hverandre på i kroppsspråk og ord gir barna referansepunkter for egen adferd. Barn gjør ikke nødvendigvis som vi sier, de gjør som vi gjør, noe det er viktig å være klar over. Det er ikke bare de voksne i barnehagen som må være bevisste på egne handlinger, men også foreldrene: Hvordan de omtaler andre mennesker og er inkluderende overfor andre, har stor betydning for hva barna lærer og tar med seg videre. Den beste måten å lære empati på er å møte empati fra andre.

Robuste barn

Et trygt og godt psykososialt miljø betyr imidlertid ikke at det aldri oppstår konflikter mellom barna, eller at de aldri opplever motgang eller små nederlag i barnehagen. Motgang og konflikter er en del av livet, og når dette foregår i et miljø som barna kjenner seg trygge i, kan dette være gode læringssituasjoner for oppbygging av robusthet og senere evne til livsmestring. Barna lærer konflikthåndtering, og at uenighet ikke nødvendigvis betyr slutten på et vennskap selv om det kan oppleves vanskelig der og da. Barn som aldri opplever motgang vil kunne være sårbare når de før eller siden opplever at noe i livet buttrer imot, og ha svakere forutsetninger for å håndtere livets vanskelige sider når de blir eldre, og vi ser barnehagen som en god arena for å øve på å finne løsninger når noe oppleves urettferdig eller vanskelig.

Mobbing

Mobbing er noe annet enn små konflikter barna imellom. Mobbing defineres vanligvis som *negativ eller ondsinnet adferd over tid, i en relasjon som preges av ubalanse i styrkeforholdet mellom partene, det vil si at den som blir utsatt for plagingen har vanskelig for å forsvare seg*. Mobbing kan vise seg ved verbal trakassering, fysiske overgrep eller utfrysning. Det som skiller mobbing fra vanlige konflikter er for det første maktforholdet mellom partene, samt at det foregår systematisk og over tid. I barnehagen jobber vi aktivt for å forebygge mobbing på alle alderstrinn, helt fra småbarn og til barna begynner på skolen, bl.a. gjennom holdningsskapende arbeid. Det er ikke greit å holde noen utenfor fellesskapet - uansett begrunnelse. Forskning viser at gruppedynamikk spiller en stor rolle i at mobbing kan oppstå. Sosial utrygghet, svakt samhold, hierarkier og klikkdannelser i grupper kan føre til mobbing, spesielt på mellomtrinnet og på ungdomsskolen. Den/de som mobber føler ofte selv på sosial utrygghet og utenforskap, og fokus på trygghet, fellesskap, tilhørighet, inkludering og et trygt og godt psykososialt miljø i barnehagen kan dermed virke forebyggende i forhold til mobbing i skolealder.

Våre tiltak:

- Vi arbeider aktivt med forbyggende arbeid på planleggingsdager, personalmøter og basemøter
- Vi jobber for at alle barna skal oppleve fellesskap og tilhørighet i barnegruppen. Alle er like viktige.
- Vi skaper et demokratisk og jevnbyrdig fellesskap sammen med barna i barnehagen med stor vekt på barns medvirkning
- Vi har ansvar for at alle barna skal oppleve at de har venner i barnehagen.
- Vi er bevisste rollemodeller.

- Vi samarbeider med foreldre om hvordan vi i felleskap skaper et godt psykososialt miljø i og utenfor barnehagen.
- Alle ansatte og foreldre har kjennskap til, og følger Bærum kommunes [Handlingsplan mot krenkelser, vold og seksuelle overgrep](#) som er å finne på kommunens nettsider.

Barns seksualitet og forebygging av vold og seksuelle overgrep mot barn.

Barn har sin egen seksualitet selv om de er små, og det er viktig for deres selvbilde at de blir møtt med respekt og omsorg i sin utforskning av egen og andres kropp. Barn er opptatte av å undersøke og sammenligne, noe som kan gi seg utslag i f.eks doktorlek eller sammenligning av kjønnsorganer. For barn er dette en måte å orientere seg på, og bygge egen identitet. Hvem er jeg? Hvordan er andre? Ligner jeg på noen jeg kjenner? Hvordan ser tissen min ut? Pleier jeg å sitte eller stå når jeg tisser? Det er uhyre viktig å møte barna på det de lurer på rundt egen kropp og seksualitet med respekt og inkludering, på samme måte som vi møter dem på andre områder, enten det kommer opp hjemme eller i barnehagen. Barna har en helt naturlig innfallsvinkel til det som for noen voksne kan være et litt vanskelig tema å snakke med dem om, men her er det viktig å huske på at det gjelder å ta barnas perspektiv, og ikke tillegge dem voksen seksualitet i det de lurer på. I barnehagen jobber vi med kropp og grenser på en trygg måte. Vi svarer barna på det de lurer på, og vi snakker med dem om respekt for både egne og andres grenser. Barn som er nysgjerrige på hverandre får lov til å utforske seg selv og hverandre i lek, men vi voksne passer på at det foregår på en måte som alle er komfortable med. Dette betyr i praksis at vi holder øye med dem selv når barna tror seg usett, og at vi griper inn på en passende måte ved det minste tegn til at noen ikke vil være med på leken lenger. I barnehagen ser vi denne formen for lek som et ledd i det å utvikle en sunn seksualitet og et godt selvbilde noe vi vet at gir gode forutsetninger for god livsmestring senere i livet.

Barnehagen har også et samfunnsmandat som handler om å forebygge krenkelser, omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep. Dette innebærer at vi har meldeplikt til politi og barnevern ved mistanke om noen av disse. Barn skal ikke utsettes for verken krenkelser, omsorgssvikt, vold eller seksuelle overgrep, og vi i Storøya barnehage er opptatte av å gjøre det vi kan for å bidra til å avdekke slike forhold. Vi er på barnas parti, og vårt overordnede mål er at alle barn skal ha gode og trygge oppvekstvilkår.

Våre tiltak:

- Vi jobber for at alle barn skal ha et sunt forhold til kroppen sin.
- Vi jobber med å styrke barnas selvfølelse, egenverd, og respekt for egne og andres identitet, kropp og grenser.
- Vi samtaler med barna om hva som er lov og ikke lov å gjøre med andres kropp.
- Vi samtaler med barna om hva de skal gjøre og hvem de skal henvende seg til hvis noen gjør noe med dem som de ikke liker, ikke forstår eller synes er vondt eller rart.
- Vi jobber med forskjellige instanser, slik at foresatte som har det vanskelig skal få tidlig hjelp og veiledning til å bli trygge foresatte.
- Vi jobber med temaet «Kroppen min» i alle aldersgrupper, tilpasset barnas alder og modenhetsnivå

- Vi følger Bærum kommunes: [Handlingsplan for forebygging av vold, seksuelle krenkelser og overgrep mot barn og unge](#) som er å finne på kommunes nettsider.

Samarbeid mellom hjem og barnehage

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling, jf. Barnehageloven §1. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling.» Rammeplanen s.29

Et godt og tett samarbeid mellom barnehagen og hjemmet er avgjørende for barnas trygghet og trivsel i barnehagen. En stor del av dette samarbeidet er den daglige kontakten ved levering og henting med utveksling av informasjon rundt barnet, hvordan dagen har vært, og deling av opplevelser både hjemmefra og fra barnehagen.

Foreldre er velkomne inn i barnehagen og til å være med på turer eller arrangementer når det passer seg slik. Vi børster nå støv av foreldrearrangementene vi brukte å ha før pandemien, og gleder oss til flere foreldretreff i barnehagen f.eks i forbindelse med jul, påske og sommeravslutning. Vi ønsker aktiv foreldredeltagelse, og det er bare å kom med ideer til ulike samlingspunkter vi og dere kan arrangere. Foreldresamtaler blir gjennomført to ganger i året. Det vi lærte under pandemien var å bruke teams, så om det er vanskelig å møte fysisk opp til samtale i barnehagen kan vi bruke teams til å snakke sammen om ditt barn.

Månedsbrevene er også en del av samarbeidet mellom hjem og barnehage. Her får dere innblikk i hva vi har holdt på med i barnehagen den siste måneden, hva som rører seg i barnegruppa, hva vi skal jobbe med videre samt praktisk informasjon. Annen info kommer også jevnlig på mail eller sms, men vi prøver å samle så mye informasjon som mulig i månedsbrevene.

Andre arenaer for foreldresamarbeid er foreldremøter, foreldresamtaler, Foreldrenes arbeidsutvalg

(FAU) og Samarbeidsutvalget (SU). Alle baser er representert i FAU, og i SU sitter tre representanter fra FAU, en representant fra barnehagen, styrer og eier. Alle foreldre kan melde inn saker til sine foreldrerepresentanter i FAU.

Våre tiltak:

- Vi snakker med foreldre/foresatte ved henting og levering.
- Vi tilbyr to foreldresamtaler i løpet av året, hvorav en er obligatorisk, og oftere ved behov
- Vi tar raskt kontakt og inviterer foreldre til samtale hvis det er noe vi ser, lurer på eller undrer oss over når det gjelder et barns trivsel eller utvikling.
- Vi innhenter samtykke fra foreldre/foresatte før observasjon eller kartlegging av barn i barnehagen
- Vi har foreldremøte hver høst
- Vi har foreldremøte i mai/juni
- Vi samarbeider med FAU om å gjennomføre forskjellige arrangementer
- Vi inviterer til arrangementer der foreldrene kan møte hverandre og bli bedre kjent med det som skjer i barnehagen. Vi følger råd og retningslinjer fra FHI og fra myndighetene.

Tverrfaglig samarbeid

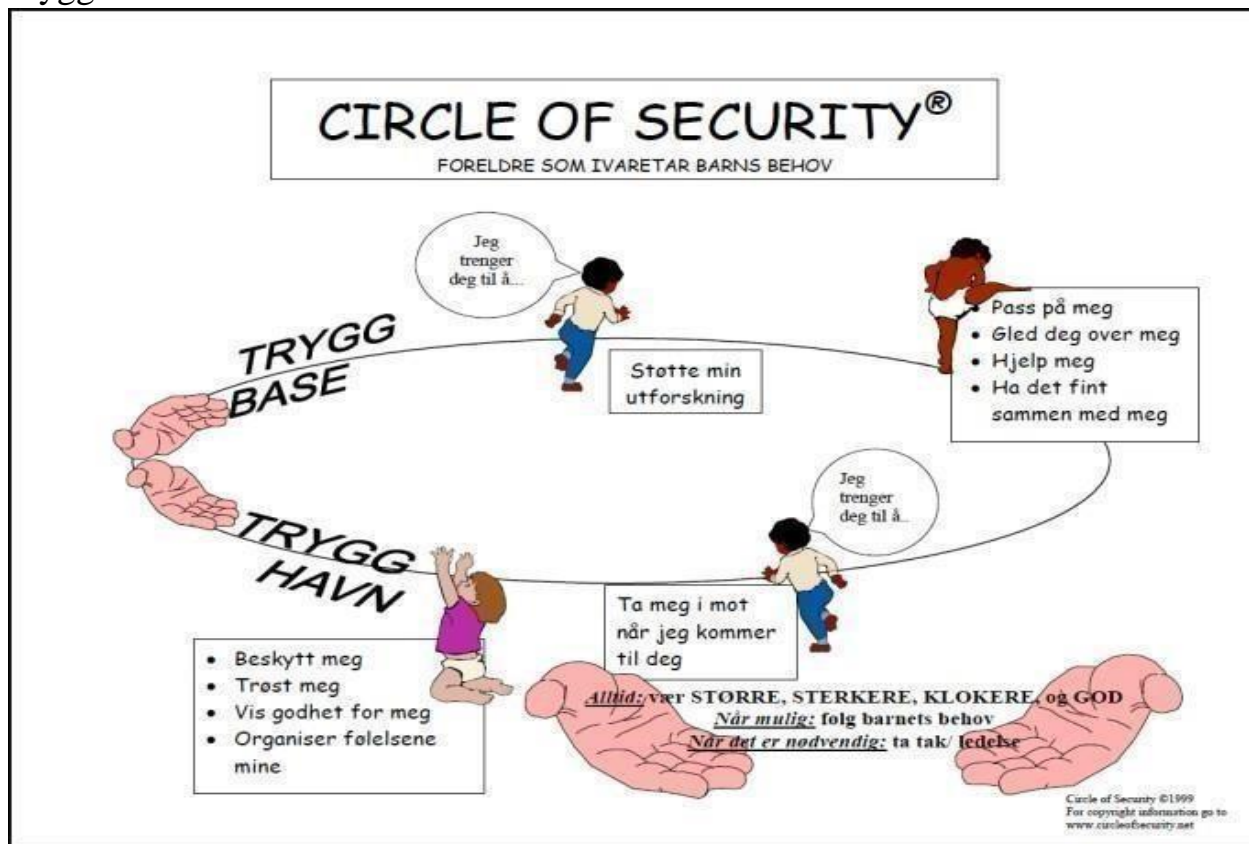
Det er viktig med et godt samarbeid med instanser som PPT, barneverntjenesten og helsetjenester for barn og unge slik at barna mottar et godt og helhetlig tilbud, og for å få til så gode tiltak som mulig i barnehagen. Alle samarbeidende parter har et selvstendig ansvar for at de ulike tiltakene som barnet mottar er godt koordinert. Tverrfaglighet og helhetlig tenkning er derfor svært sentralt for oss som arbeider i barnehagen (Barnehagemeldingen, side 24).

Når foresatte og pedagogisk leder vurderer at det er behov for ekstra oppfølging i forhold til et barn, kan barnehagen i samarbeid med foresatte kontakte andre instanser med spesialkompetanse. En slik instans kan være veiledningssenteret, Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT), logoped, fysioterapeut, helsestasjon, spesialpedagog, språksenteret, skole, barneverntjeneste, fastlege, barne- og ungdomspsykiatrien (BUP) og psykisk helsetjeneste for barn og unge (PSBU).

Barnehagen kan ikke innlede samarbeid eller utlevere personopplysninger om enkeltbarn til andre instanser uten at foreldre har gitt sitt samtykke til dette. Eneste unntak er når barnehagens meldeplikt og/eller opplysningsplikt til barnevernet jf. Barnehageloven § 22.

Tilvenning og overganger i barnehagen

Trygghetssirkelen

I Storøya barnehage bruker vi trygghetssirkelen (Circle of security) for å forstå barnas behov og vår rolle i deres opplevelse av trygghet. Dette er en modell som forklarer barns følelser og behov basert på deres adferd. Modellen forklarer på en enkel måte hvordan barn fungerer når de er i trygge omgivelser, og gir også konkrete oppgaver til den voksne. Trygghetssirkelen ble opprinnelig laget for foreldre, men den er en god modell å jobbe etter i barnehagen også, og en fin måte å bevisstgjøre oss som jobber her på hvordan barnet bør møtes og hjelpes i sin utforskning på en god og støttende måte.

Trygghetssirkelen fungerer for alle aldre og utviklingsnivåer. Når barna er bittesmå er sirkelen bare en liten runde rundt i rommet for å utforske litt, før barna kommer tilbake til den trygge basen. Når de blir eldre trenger de fortsatt den trygge basen men ikke like mye eller ofte som før, og sirkelen blir større. Når barna blir enda eldre, og kommer i tenårene, begynner sirkelen å omfatte både skole, fritidsaktiviteter og venner, etterhvert som barna tilbringer mer og mer tid utenfor hjemmet. Likevel er mønsteret det samme, de kommer hjem til den trygge basen for påfyll av trygghet, og kanskje også for å få være «liten» en stund før de begir seg ut i verden igjen.

Tilvenning

Når barnet begynner i barnehagen, setter vi av god tid til tilvenning med barn og foreldre. De første dagene i barnehagen er korte og besøkspreget, hvor barnet gradvis får gjøre seg kjent, og lære at foreldre som går bestandig kommer tilbake igjen. Etter hvert som barnet finner

tryggheten sammen med oss i barnehagen blir dagene lengre og mer innholdsrike. Underveis i tilvenningen har vi tett dialog med foreldrene for å sikre en så smidig oppstart som mulig. Det tar som regel noen uker før barnet har landet ordentlig i sin nye hverdag i barnehagen.

Overgang til mellombase

Når barnet har gått tiden ut på småbarn er det tid for overgang til mellombase. Barna blir flyttet gruppevis, slik at de har med seg lekekamerater de kjenner godt fra før. I ukene før sommerferien har vi tilvenning i barnehagen. Vi besøker den nye basen og gjør oss kjent med rommet og lekene som finnes der, og vi har besøk av voksne fra den nye basen hos oss. Etter hvert som vi blir kjent, tilbringer barna tid sammen med voksne og barn fra den nye basen både med og uten følge. Småbarnsbasene har faste baser som vi leverer til, noe som innebærer at barna gjenforenes med barn som de tidligere har vært i gruppe med på småbarn. Dette er til stor hjelp når høsten kommer og barna skal begynne der for alvor. Vi anbefaler imidlertid å gi barna litt kortere dager i starten, slik at de får tid til å omstille seg til ny barnehagehverdag.

Overgang fra barnehage til skole

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole.» Rammeplanen s.33

Storøya barnehage har et nært samarbeid både med Storøya skole og Oksenøya skole, blant annet i form av overgangsmøter i forkant av skolestart. Barnehagen har et eget opplegg rundt overgangen fra barnehage til skole, og har utarbeidet et eget skriv som omhandler forberedelser til skolestart og hvordan vi jobber med dette i barnehagen. Skrivet finnes på barnehagens hjemmesider.

Barnehagens arbeidsmåter

Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og dannelse og gi barn mulighet for medvirkning. Personalet skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og disse skal tilpasses enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet. Valg av arbeidsmåter gir muligheter for å gjøre barnehagens innhold spennende og variert (Rammeplanen side 43).

Vi går nå inn i år fire av satsingsområdene til Bærum kommune. 2018-2021 fokusområder for Bærum kommune er: Språk og kommunikasjon, Livsmestring og digital barnehage. Våre arbeidsmetoder og erfaringer hittil i arbeidet med disse ligger til grunn for hvordan vi vil arbeide og utvikle satsingsområdene videre.

Den voksnes rolle som leder i barnehagen innebærer å være lyttende både til enkeltindividet og til gruppa på samme tid. Noen ganger må individets behov gå på bekostning av gruppas behov, mens det andre ganger kan være omvendt. En viktig oppgave for oss er å være en tydelig leder for barna. En leder som setter trygge og forutsigbare grenser, som lytter og ivaretar både enkeltbarnets og gruppas behov.

Planlegging, vurdering og dokumentasjon

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og evalueres ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. (Rammeplanen side 37)

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hva vi gjør og hvordan vi jobber for å oppfylle kravene i barnehageloven og Rammeplanen.

For å skape et kvalitativt godt barnehagetilbud har personalet i barnehagen avsatt tid og rom til å planlegge, evaluere og reflektere over pedagogisk innhold og praksis. Dette foregår både på basemøter, ledermøter, personalmøter og planleggingsdager. De pedagogiske lederne har minimum fire timer planleggingstid i uken.

Pedagogisk dokumentasjon handler om å synliggjøre vår pedagogiske praksis på ulike måter. Det kan være noe barnet har laget med forklarende tekst til, det kan være et intervju eller sitat fra et barn, det kan være fotografier eller film av barn der vi ønsker å synliggjøre noe spesielt. Ved å vise fram vår pedagogiske praksis, kan vi se den med nye øyne, diskutere den, evaluere den og utvikle den.

I like stor grad som at vi planlegger, dokumenterer vi. Vi måler ikke barnas prestasjoner, men dokumenterer pedagogiske prosesser gjennom månedsbrev og dokumentasjon av prosjektarbeid.

- Planlegging gir grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet.
- Planleggingen skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen.
- Planleggingen er utgangspunkt for refleksjon og utvikling av barnehagens pedagogiske praksis.
- Planleggingen tar utgangspunkt i kunnskap om barns trivsel og utvikling, og den baseres på observasjon, dokumentasjon, refleksjon, systematisk vurdering og samtaler med barn og foreldre.

Barnehagens digitale praksis

Barnehagen skal gi barna mulighet til å bruke digitale verktøy og teknologi i lek, læring og kreative prosesser. Barnehagen skal bidra til at barna utvikler en begynnende estisk forståelse knyttet til digitale medier. Barnehagen ansatte skal utøve god digital dømmekraft i samarbeid med foresatte. (Rammeplanen side 44)

Vi er i gang med et digitalt løft fra 2021 og vårt mål er:

1. Tilgang til et digitalt mikroskop, bærbar datamaskin og prosjektor som står klar for spennende aktiviteter.

2. Digitale hjelpemidler brukes aktivt for å løfte barnas kunnskap til kreativitet, lek, kommunikasjon og kunst.
3. Personalet bruker digitale hjelpemidler i samlingene, på turer og i planlagte aktiviteter.
4. Digital plattform

Plan for kompetanseutvikling

Som pedagogisk samfunnsinstitusjon må barnehagen være i endring og utvikling. Barnehagen skal være en lærende organisasjon slik at den er rustet til å møte nye krav og utfordringer. Kvalitetsutvikling i barnehagen innebærer en stadig utvikling av personalets kompetanse (Rammeplan, kap. 1.7).

Alle barnehager i Bærum kommune har en egen kompetanseutviklingsplan for personalet i faglig kompetanse. Under 2019-2025 er det blant annet følgende satsningsområder som er i fokus: psykisk helse, standard for språkarbeidet og digitale verktøy. Kursene er en faglig påfylling for alle barnehageansatte som skal støtte barnehagens arbeide og utvikling innen satsningsområdene. Utover det har barnehagen også:

Tett på	Veiledning for ansatte på basene
Førstehjelpskurs	1 gang i året for alle ansatte i barnehagen.
Pedagogisk lederteam	2 gang i måneden der pedagogiske ledere treffes for refleksjon og diskusjon av pedagogisk arbeid.
Fagforum	1 gang i måneden for barnehagemedarbeidere for faglig refleksjon av egen praksis
Pedagogisk nettverk	1 gang i måneden der pedagogiske ledere på Fornebu møtes for faglig refleksjon rundt egen praksis.

Aktivitetsskalender

Informasjon om arrangementene kommer i månedsbrevene.

NÅR	HVA
01.01.23	1.nyttårsdag (Barnehagen stengt)
02.01.23	Planleggingsdag (Barnehagen stengt)
februar	Åpen besøksdag for nye barn kl. 17.30-20.00
06.02.23	Samefolkets dag.
10.02.23	Vinteraktivitetsdag (med forbehold om snø)
03.03.23	Karneval
14.03.23	Barnehagedagen «Liten og stor»
24.03.23	Markere Vaffeldagen
Uke 13	Påskemarkering på de ulike basene
06.04.23	Skjærtorsdag (Barnehagen stengt)
07.04.23	Langfredag (Barnehagen stengt)
10.04.23	2.påskedag (Barnehagen stengt)
Mai.23	Dugnad med foreldre i barnehagen
12.05.23	Planleggingsdag (Barnehagen stengt)
17.05.23	Norges nasjonaldag (barnehagen stengt)
18.05.23	Kristi Himmelfartsdag (Barnehagen stengt)
29.05.23	2.pinsedag (barnehagen stengt)
Uke 23-24	Sommeravslutning på de ulike basene foreldre/foresatte
Uke 28,29,30	Sommerstengt i barnehagen
August 2023	2 Planleggingsdager (barnehagen stengt)

24.10.23	FN-dagen
Oktober.	<i>Planleggingsdag (barnehagen stengt)</i>
13.12.22	Lucia for foreldre og barn
15.12.22	Nissefest for barna i barnehagen

